

Juridiskās palīdzības
administrācija

VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA

2016.gads

Juridiskās palīdzības
administrācija

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu, likumu „Par valsts kompensāciju cietušajiem” un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums” **Juridiskās palīdzības administrācija** ir tieslietu ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

Kā patstāvīga iestāde darbu uzsākusi 2006.gada 1.janvārī.

Juridiskās palīdzības administrācijas funkcijas:

1)Nodrošināt - maznodrošināto, trūcīgo personu un personu, kuras **pēkšņi** nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ), vai atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā **pieeju taisnīgai tiesas aizsardzībai;**

2)Izveidot taisnīgu un atbilstošu **valsts kompensācijas mehānismu** tīšos vardarbīgos noziedzīgos nodarījumos **cietušajiem.**

Kam ir tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību?

Tiesības uz juridisko palīdzību ir:

1) Latvijas pilsonim / nepilsonim;

2) bezvalstniekam;

3) ES pilsonim, kas nav Latvijas pilsonis, bet tiesiski uzturas LR;

4) ārzemniekam (tai skaitā bēglim un personai, kurai ir piešķirts alternatīvais statuss LR), kas nav ES dalībvalsts pilsonis, ja viņš tiesiski uzturas LR un ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju;

5) personai, kurai atbilstoši LR starptautiskajām saistībām ir tiesības uz LR nodrošināto juridisko palīdzību;

6) patvēruma meklētājam;

7) personai, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai domicils ir kāda no ES dalībvalstīm, pārrobežu strīdos;

8) ārzemniekam, kas Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā ir pakļauts izraidīšanas procedūrai (turpmāk — izraidāmais ārzemnieks).

Juridiskās palīdzības
administrācija

Kurām personām ir tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību?

1) **Maznodrošinātām vai trūcīgām personām** (statusu apliecina Sociālā dienesta izsniegta izziņa);

2) **personām kuras ir pēkšņi** nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas liedz nodrošināt tām savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ) (turpmāk — īpašā situācija);

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 3.panta otrās daļas 2.punkts paredz, ka uz juridisko palīdzību ir tiesīgas pretendēt personas, kuras nevis vienkārši ir saskārušās ar materiālajām grūtībām, bet kuras šādās grūtībās ir nonākušas pēkšņi un tādā pakāpē, kas izslēdz iespēju nodrošināt savu tiesību aizsardzību. Likumdevējs kā piemērus ir norādījis nokļūšanu stihiskā nelaimē vai nepārvaramas varas apstākļos. Proti, kā uzskata tiesa, likumdevējs ir vēlējis uzsvērt, ka juridiskā palīdzība piešķirama ārkārtas situācijās.

Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 17.septembra spriedums lietā Nr.A420276813.

3) **personām, kuras atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā** (piemēram, persona atrodas Valsts sociālās aprūpes centrā vai brīvības atņemšanas iestādē).

Juridiskās palīdzības
administrācija

Kas nepieciešams valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai?

Administrācijā jāiesniedz aizpildīta **valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapa**, kuru var saņemt:

- ▶ Juridiskās palīdzības administrācijā;
- ▶ administrācijas interneta mājas lapā www.jpa.gov.lv;
- ▶ pašvaldībās (sociālajos dienestos).

Informāciju par veidlapas aizpildīšanu var saņemt administrācijā, zvanot uz bezmaksas informatīvo tālruni **80001801**.

Veidlapai klāt ir jāpievieno **dokumentu kopijas, par juridiska rakstura strīda esamību**, būtību, virzību un pretējo pusi – piemēram: tiesas pavēste, līguma kopija, sarakstes dokumentu kopijas, u.c.

Aizpildīto veidlapu un tai pievienotos dokumentus var iesniegt personīgi Juridiskās palīdzības administrācijā, nosūtīt pa pastu vai arī nosūtīt uz e-pastu elektroniski sagatavotu dokumentu, parakstītu ar drošu elektronisko parakstu un laika zīmogu.

Juridiskās palīdzības
administrācija

Administrācijas juridisko palīdzību piešķir:

civillietās – juridiskās konsultācijas, procesuālo dokumentu sastādīšanu un pārstāvību tiesā.

administratīvajās lietās – persona juridisko palīdzību var pieprasīt līdz galīgā tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim:

- 1) pārsūdzības procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros (patvēruma meklētājiem);
- 2) lēmuma par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmuma par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros (izraidāmajiem ārzemniekiem);
- 3) bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros.

krimināllietās - valsts nodrošināto juridisko palīdzību **nepiešķir**. Valsts nodrošinātu advokātu kriminālprocesā uzaicina **Kriminālprocesa likumā** noteiktajos gadījumos un kārtībā. Tām personām, kurām valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība (pārstāvība/aizstāvība) nepieciešama kriminālprocesā, ar lūgumu par pārstāvības/aizstāvības nodrošināšanu ir jāvēršas pie konkrētā kriminālprocesa virzītāja.

Juridiskās palīdzības
administrācija

Valsts nodrošināto juridisko palīdzību atsaka, ja:

- 1) persona neatbilst to personu lokam, kam ir tiesības uz juridisko palīdzību;
- 2) likums neparedz attiecīgu juridiskās palīdzības nodrošināšanas gadījumu (piemēram, krimināllietās un administratīvajās lietās);
- 3) personas pieprasītā juridiskā palīdzība ir nepamatota;
- 4) persona, kurai bijis uzlikts par pienākumu atmaksāt ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus, nav to izdarījusi noteiktajā laikā un apmērā;
- 5) tā attiecas uz prasījumu par goda un cieņas aizskaršanu vai morālā kaitējuma atlīdzināšanu, izņemot gadījumu **izņemot gadījumus, kad juridiskās palīdzības sniegšana ir saistīta ar noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušajam nodarītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu.**
- 6) tā ir saistīta ar muitas vai nodokļu jautājumiem;
- 7) tā attiecas uz prasījumu, kas ir tieši saistīts ar personas saimniecisko darbību vai komercdarbību, vai neatkarīgu profesionālo darbību;

Juridiskās palīdzības
administrācija

Valsts nodrošināto juridisko palīdzību atsaka, ja:

- 8) tā attiecas uz prasījumu, kas saistīts ar greznumlietām vai greznuma pakalpojumiem;
- 9) ar juridiskās palīdzības nodrošināšanu saistītie izdevumi ir nesamērīgi lieli salīdzinājumā ar prasījuma summu;
- 10) attiecībā uz personu ir pieņemts lēmums par juridiskās palīdzības sniegšanas pārtraukšanu, pamatojoties uz likuma 33.panta septītās daļas 4.punktu (nesadarbošanās juridiskās palīdzības saņemšanai), un kopš šā lēmuma pieņemšanas nav pagājis gads;
- 11) saņemts juridiskās palīdzības sniedzēja atzinums par turpmākās juridiskās palīdzības nelietderību;
- 12) strīdu izšķir šķīrējtiesā.

Juridiskās palīdzības
administrācija

Juridiskā palīdzība pārrobežu strīdos

Valsts nodrošina juridisko palīdzību personām pārrobežu strīdos civillietās. Pārrobežu strīds ir strīds, kurā tās puses, kura pieprasa juridisko palīdzību, pastāvīgā dzīvesvieta (domicils), laikā, kad saņemts iesniegums par juridisko palīdzību, nav tiesas sēdes norises vai tiesas nolēmuma izpildīšanas valstī.

Iesnieguma iesniegšana un pārsūtīšana pārrobežu strīdā

Ja pārrobežu strīds norisinās Latvijā, tad Juridiskās palīdzības administrācija saņem citas ES dalībvalsts kompetentās iestādes vai persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai domicils ir kāda cita ES dalībvalsts, pārsūtītu attiecīgu iesniegumu pārrobežu strīdā, to izskata Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajā kārtībā

Ja pārrobežu strīds norisinās ārpus Latvijas, tad persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai domicils ir Latvijas Republikā, lai saņemtu juridisko palīdzību pārrobežu strīdā Juridiskās palīdzības administrācijā iesniedz attiecīgu iesniegumu – veidlapu juridiskās palīdzības pieprasījumam citā Eiropas savienības dalībvalstī un tai pievieno nepieciešamos dokumentus. Tad Juridiskās palīdzības administrācija nepieciešamos dokumentus nosūta attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei.

Veidlapa un informācija par tās aizpildīšanu pieejama –

[http:// www.jpa.gov.lv](http://www.jpa.gov.lv)

https://e-justice.europa.eu/content_legal_aid-55-lv.do